

WYMAGANIA EDUKACYJNE DLA PRZEDMIOTU EDUKACJA DLA BEZPIECZEŃSTWA W KLASIE VIII SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Umiejętności zaznaczone **żółtym paskiem** są zawarte w celach ponadpodstawowych dla uczniów z dostosowaniem wymagań

TEMAT	Wymagania podstawowe • UCZEŃ	Wymagania ponadpodstawowe • UCZEŃ
1. Zajęcia organizacyjne. PSO. Edukacja dla bezpieczeństwa czy przysposobienie obronne? Nowe spojrzenie na EDB. Miejsce EDB w systemie wiedzy	- wie, w jaki sposób sprawdzane będą jego wiadomości i umiejętności - rozumie kryteria, wedle których oceniana będzie jego praca - rozumie związek EDB z innymi dziedzinami wiedzy	potrafi wyjaśnić, dlaczego niezbędny jest powrót w powszechnej edukacji do kształtowania postaw i umiejętności niezbędnych do obrony ojczyzny
1. Bezpieczeństwo państwa		
1.1 Bezpieczeństwo Polski naszym dobrem najwyższym	- wyjaśnia czym jest bezpieczeństwo oraz bezpieczeństwo narodowe, - przedstawia różnorodne dziedziny życia, których dotyczy termin bezpieczeństwo, - wyjaśnia pojęcie bezpieczeństwa rozumianego jako stan i proces, - podaje przykłady działań podejmowanych na rzecz bezpieczeństwa.	- dokonuje analizy czynników wpływających na bezpieczeństwo narodowe - wymienia części systemu bezpieczeństwa państwa - opisuje współczesne oraz historyczne rozumienie bezpieczeństwa - uzasadnia, dlaczego najistotniejsze dla każdego polskiego obywatela jest bezpieczeństwo Polski i dlaczego jest ono wartością najwyższą
1.2 Uwarunkowania bezpieczeństwa państwa	- wyznacza fakty historyczne związane z bezpieczeństwem Polski - wymienia czynniki wpływające na bezpieczeństwo Polski	- wyjaśnia historyczne uwarunkowania bezpieczeństwa Polski, - opisuje czynniki wpływające na bezpieczeństwo Polski - omawia problem bezpieczeństwa w dziejach Polski - porównuje różne sytuacje historyczne dotyczące bezpieczeństwa Polski
1.3 Podstawy bezpieczeństwa Rzeczypospolitej	- wymienia i charakteryzuje poszczególne rodzaje Sił Zbrojnych RP - przedstawia międzynarodowe struktury militarne, do których należy Polska - wie, w jaki sposób można się ubiegać o powołanie do służby wojskowej - omawia znaczenie Wojsk Obrony Terytorialnej	- charakteryzuje międzynarodowe struktury militarne oraz organizacje polityczno-gospodarcze, do których należy Polska - przedstawia, jaką rolę odgrywa gospodarka i polityka w zapewnieniu obywatelom bezpieczeństwa - uzasadnia znaczenie stałej obecności wojsk amerykańskich w naszym kraju
2. Powszechne i masowe zagrożenia we współczesnym świecie		
2.1 Klasyfikacja zagrożeń	- przedstawia, czym są zagrożenia czasu wojny i czasu pokoju - podaje przykłady zagrożeń naturalnych, z którymi ludzie mieli do czynienia w przeszłości - przyporządkowuje i omawia rodzaje zagrożeń - objaśnia, jakie jest miejsce terroryzmu w hierarchii zagrożeń	- rozdziela zagrożenia pochodzenia naturalnego i spowodowane działalnością człowieka - opisuje środki rażenia współczesnego pola walki - wymienia największe klęski żywiołowe ostatnich lat i dziesięcioleci w Polsce i na świecie - analizuje niszczące efekty działalności człowieka z punktu widzenia współczesnych zagrożeń - wyjaśnia, dlaczego konflikt totalny oznaczałby obecnie zagładę ludzkości

2.2 Służby ochrony i ratownictwa	- wymienia rodzaje służb ochrony i ratownictwa w naszym kraju - zna telefony alarmowe do określonych służb - potrafi wezwać odpowiednie służby - objaśnia zasadę: „Rozmowę zawsze kończy dyspozytor”	- omawia zastosowanie aplikacji Ratunek - rozdziela zadania Policji, Państwowej Straży Pożarnej - charakteryzuje Państwowe Ratownictwo Medyczne - opisuje funkcje ratownicze GOPR i WOPR - opisuje funkcjonowanie Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego
2.3 Ostrzeganie i alarmowanie	- zna definicję: alarmu, alarmowania, infrastruktura krytyczna - wskazuje urządzenia najczęściej wykorzystywane jako źródła sygnału alarmowego - wymienia rodzaje alarmów - rozdziela sygnały alarmowe i komunikaty ostrzegawcze - zna uniwersalne zasady zachowania w sytuacji zagrożenia - potrafi określić jakie są struktury oraz instytucje odpowiedzialne za alarmowanie i ostrzeganie ludności w naszym kraju - zna obowiązki ludności, z których należy się wywiązać po usłyszeniu sygnału alarmowego	- wie, jak zapobiegać wybuchowi paniki - opisuje strukturę systemu zarządzania kryzysowego - charakteryzuje model organizacji powiadamiania i reagowania kryzysowego - analizuje zadania Rządowego Centrum Bezpieczeństwa - opisuje Krajowy System Wykrywania Skażeń i Alarmowania - wyjaśnia, dlaczego każdy obywatel powinien bezzwłocznie stosować się do poleceń wydawanych przez przedstawicieli służb ratowniczych i porządkowych - uzasadnia celowość znajomości sygnałów alarmowych i komunikatów ostrzegawczych
2.4 Ewakuacja	- zna stopnie (tryby) ewakuacji - wie na czym polega ewakuacja zorganizowana i samoewakuacja - potrafi, w trybie alarmowym ewakuować się z budynku - wskazuje drogi ewakuacji w szkole - wskazuje osoby odpowiedzialne za ewakuację	- prezentuje sposoby transportu poszkodowanych - omawia zasady ewakuacji ludności i środków materialnych - rozdziela znaki ewakuacyjne i informacyjne - sporządza listę rzeczy, które należy zabrać z domu w razie ogłoszenia ewakuacji - planuje inicjatywy zmierzające do rozwiązania problemów istotnych dla sprawnego przeprowadzenia procesu ewakuacji
2.5 Zagrożenie pożarem	- podaje, jakie warunki są wystarczające do wystąpienia pożarów (trójkąt spalania) - rozumie termin pożar w zarodku i wie, jak zachować się w razie zauważenia pożaru w zarodku - definiuje pojęcia: pożar i trójkąt spalania - wymienia najczęstsze przyczyny pożarów - umie obsługiwać podręczny sprzęt gaśniczy	- klasyfikuje grupy pożarów i materiałów palnych - zna zasady ewakuacji w razie wystąpienia pożaru w domu - rozdziela wybrane znaki ochrony przeciwpożarowej - wie, jakie materiały palne można gasić gaśnicą określonego typu - wie, jak ważne jest zapobieganie panice - uzasadnia konieczność przestrzegania zasad bezpieczeństwa własnego i innych ludzi podczas różnorodnych zagrożeń
2.6 Zagrożenie powodzią	- wymienia rodzaje powodzi - zna zasady przygotowania na wypadek powodzi oraz postępowania w razie jej wystąpienia, a także po jej ustąpieniu - wie, jakie działania należy podjąć, aby zabezpieczyć dom na wypadek powodzi - wymienia zasady higieny dla powodzi - wie, jakie informacje należy podać przedstawicielowi służb ratowniczych	- rozdziela czynną i bierną ochronę przeciwpowodziową - podaje, w jakich sytuacjach ogłasza się pogotowie przeciwpowodziowe, a kiedy alarm powodziowy - rozdziela rodzaje powodzi ze względu na przyczynę ich wystąpienia - ocenia poziom zagrożenia powodzią w pobliżu swojego domu i swojej szkoły - opisuje rodzaje zabezpieczeń powodziowych w najbliższej okolicy - wie, jak ważne jest zapobieganie panice
2.7 Zimowe zagrożenia	- wymienia zagrożenia występujące zimą - podaje czynniki sprzyjające wychłodzeniu i odmrożeniom - rozdziela stopnie odmrożeń, - identyfikuje objawy wychłodzenia i hipotermii	- charakteryzuje typowe zagrożenia związane z niską temperaturą w okresie zimowym, - opisuje, jak należy postępować z osobą wychłodzoną i taką, która doznała odmrożeń - przedstawia zasady bezpiecznego podróżowania samochodem w warunkach zimowych - uzasadnia konieczność przestrzegania zasad bezpieczeństwa własnego i innych ludzi podczas zimowych zagrożeń
2.8 Niebezpieczne środki chemiczne	- definiuje pojęcie skażenia chemicznego - wymienia przyczyny skażeń chemicznych - wskazuje substancje, które mogą wywołać skażenie chemiczne - prezentuje, jakimi prostymi metodami można doraźnie chronić drogi oddechowe - wskazuje formacje przeciwdziałające skażeniom chemicznym	- wyjaśnia oznaczenia występujące na tablicach ADR - umie zabezpieczyć dom (mieszkanie) przed niebezpiecznymi substancjami chemicznymi - wymienia działania, które powinien podjąć świadek wypadku pojazdu przewożącego niebezpieczne substancje

		• tłumaczy zasady zachowania w razie uwolnienia niebezpiecznych substancji chemicznych • rozumie rolę i znaczenie służb ratownictwa oraz wyjaśnia, dlaczego wszyscy bezwzględnie powinniśmy wykonywać polecenia ich przedstawicieli
2.9 Terroryzm	• rozumie pojęcia: terroryzmu i zamachu terrorystycznego • podaje przykłady zamachów terrorystycznych • zna zasady zachowania się podczas ataku terrorystycznego z użyciem broni palnej i z użyciem materiałów wybuchowych • potrafi wyjaśnić pojęcie fanatyzmu • odróżnia „nowy” i „stary” terroryzm	• wskazuje różnice między terrorem i terroryzmem • wie, jak należy się zachować w razie stania się zakładnikiem • rozumie specyfikę współczesnego terroryzmu • charakteryzuje syndrom sztokholmski
2.10 Przestępczość pospolita	• podaje przykład skutecznej prośby o pomoc w sytuacji zagrożenia • rozumie związek między demokracją a przestępczością • wyjaśnia pojęcie wiktymologia	• zna zagrożenia, które mogą pojawić się w środkach komunikacji publicznej • identyfikuje zagrożenia w sieci i wskazuje sposoby przeciwdziałania im • charakteryzuje zasady bezpiecznego zachowania, które pozwolą zmniejszyć ryzyko stania się ofiarą przestępstwa
3. Pierwsza pomoc przedmedyczna		
3.1 Pierwsza pomoc – prawny obowiązek czy moralna powinność?	• wymienia elementy łańcucha przeżycia • wyjaśnia, na czym polega obowiązek udzielania pomocy • tłumaczy różnice między pierwszą a dodatkową pomocą przedmedyczną • wie, jak wyposażać apteczkę pierwszej pomocy	• charakteryzuje regulacje prawne dotyczące udzielania pierwszej pomocy obowiązujące w Polsce • tłumaczy, dlaczego brak wiedzy i umiejętności nie usprawiedliwia osób, które nie udzielają pierwszej pomocy • wyjaśnia aspekty moralne związane z udzieleniem pomocy osobom w stanie zagrożenia życia
3.2 Postępowanie z osobą nieprzytomną	• zna numery alarmowe • wie, na jakie niebezpieczeństwa narażony jest ratownik • potrafi wykonać rękoczyn czoło-żuchwa oraz sprawdzić podstawowe czynności życiowe • umie ułożyć osobę w pozycji bocznej ustalonej	• zna stopnie utraty świadomości • wzywa pomoc, podając wszystkie niezbędne informacje w odpowiedniej kolejności • zna obowiązki obywateli dotyczące udzielania pierwszej pomocy osobom, których życie i zdrowie jest bezpośrednio zagrożone • wie, jakie prawa przysługują ratownikowi zgodnie z ustawą o państwowym ratownictwie medycznym
3.3 Odwracanie na plecy osoby leżącej na brzuchu	• ocenia swoje bezpieczeństwo w miejscu zdarzenia • potrafi sprawdzić przytomność poszkodowanego • wie, do czego i w jaki sposób może wykorzystać osoby postronne • demonstruje, jak powinno wyglądać sprawdzenie oddechu osoby poszkodowanej leżącej na brzuchu	• wymienia wypadki, w wyniku których może dojść do uszkodzenia kręgosłupa • samodzielnie odwraca na plecy – z zabezpieczeniem kręgosłupa – osobę leżącą na brzuchu • wyjaśnia, w jakich okolicznościach osobę leżącą na brzuchu należy odwrócić na plecy • tłumaczy zasadę: <i>Nie poruszaj poszkodowanym bez wyraźnej potrzeby</i>
3.4 Resuscytacja osoby dorosłej	• umie ocenić swoje bezpieczeństwo w miejscu zdarzenia • potrafi sprawdzić przytomność poszkodowanego • wie, kiedy należy przerwać wykonywanie resuscytacji krążeniowo-oddechowej • wie, do czego i w jaki sposób może wykorzystać osoby postronne • wzywa pomoc, podając wszystkie niezbędne informacje w odpowiedniej kolejności • wyjaśnia, jak ważny jest czas w przypadku ratowania życia	• potrafi omówić rolę układów oddechowego, krążeniowego, nerwowego • demonstruje, jak powinno wyglądać sprawdzenie oddechu osoby poszkodowanej • umie zastosować maseczkę do sztucznego oddychania • wykonuje masaż serca • stosuje sztuczne oddychanie • rozróżnia pojęcia resuscytacja i reanimacja
3.5 Resuscytacja niemowlęcia i starszego dziecka	• podaje algorytm resuscytacji dziecka, • zna klasyfikacje wiekowe obowiązujące w ratownictwie, • rozumie różnicę między wiekiem rozwojowym a wiekiem metrykalnym, • wie, że przed udzieleniem pomocy niemowlęciu lub starszemu dziecku musi zwrócić się o pozwolenie do jego rodziców • demonstruje, jak przekonywać rodziców do wyrażenia zgody na udzielenie dziecku pomocy	• wykonuje masaż serca u dziecka • wykonuje masaż serca u niemowlęcia • wie, jak może zmienić się kolejność działań podczas udzielania pomocy niemowlęciu i starszemu dziecku • wskazuje różnice między resuscytacją osoby dorosłej a resuscytacją dziecka (zwłaszcza niemowlęcia) • wyjaśnia, na czym polega hipoksja • wyjaśnia, co oznacza zasada <i>najpierw pomagaj</i>, podaje, kogo ona dotyczy i jakie są

		od niej wyjątki
3.6 Zasady użycia AED	- wymienia objawy nagłego zatrzymania krążenia - rozpoznaje uniwersalny, obowiązujący od 2007 r., symbol AED - wskazuje, gdzie można znaleźć instruktaż informujący, w jaki sposób obsługiwać AED - wyjaśnia ogólnie pojęcie nagłego zatrzymania krążenia - opisuje mechanizm leczniczy defibrylacji - omawia zasady działania automatycznego zewnętrznego defibrylatora serca	- zna pojęcie elektrody pediatryczne - wyjaśnia, kiedy używanie AED u dzieci jest dozwolone - potrafi zastosować AED w połączeniu z wykonywaniem resuscytacji - wyjaśnia, dlaczego nowoczesny automatyczny defibrylator serca jest „mądrzejszy” od ratownika
3.7 Postępowanie przy zadławieniach	- wymienia objawy zadławienia - rozróżnia zakrztuszenie i zadławienie - wylicza przyczyny zadławienia - wyjaśnia, na czym polega zadławienie - rozumie niebezpieczeństwa związane ze stanem zadławienia	- wylicza niebezpieczeństwa związane z zadławieniem - opisuje mechanizm zadławienia - opisuje manewr Heimlicha - demonstruje, jak należy udzielać pomocy zadławionym: dorosłemu, niemowlęciu i starszemu dziecku - wymienia przykłady działań zapobiegających zadławieniu u małych dzieci
3.8 Tamowanie krwotoków	- podaje prawidłowe ciśnienie i puls człowieka - opisuje rolę krwi w organizmie - przedstawia ogólne zasady zabezpieczania krwawień - omawia skład krwi i funkcjonowanie układu krwionośnego - klasyfikuje rodzaje krwotoków w zależności od uszkodzonego naczynia krwionośnego	- dobiera czynności ratownicze właściwe w przypadku ran kończyn, głowy, klatki piersiowej, brzucha - postępuje właściwie, gdy w ranie tkwi ciało obce - zna zasady zabezpieczania amputacji urazowych - tłumaczy, co oznacza pojęcie replantacja - wie, jak należy użyć opaski uciskowej - objaśnia, czym jest odczyn Biernackiego
3.9 Urazy kości i stawów	- wymienia ogólne zasady postępowania w przypadku złamań - identyfikuje złamania kości jako urazy, które wymagają interwencji lekarskiej - podaje czynności dozwolone i zabronione w przypadku zwichnięcia stawu - wie, że nie wolno sprawiać bólu poszkodowanemu	- zna zasady użycia chusty trójkątnej do zabezpieczania złamań - umie użyć podręcznych przedmiotów do usztywnienia złamań - potrafi unieruchomić złamaną kończynę górną za pomocą chusty trójkątnej i bandaża
3.10 Poparzenia	- identyfikuje oparzenie i udar cieplny - wymienia funkcje skóry człowieka - rozróżnia stopnie oparzeń - wyszczególnia przypadki poparzeń, bezwzględnie wymagające konsultacji z lekarzem	- odnosząc się do budowy skóry człowieka, omawia podstawową klasyfikację poparzeń - potrafi udzielić doraźnej pomocy osobie poparzonej - zna zastosowanie hydrożeli - potrafi zdiagnozować udar cieplny i odpowiednio zareagować - wyjaśnia, jakie działania w domu należy podjąć, by zabezpieczyć dzieci przed poparzeniami
3.11 Udar i zawał	- potrafi wymienić najczęstsze objawy zawału - potrafi wymienić najczęstsze objawy udaru - rozróżnia zawał i udar - wskazuje przyczyny zawału i udaru - objaśnia akronimy FAST i UDAR	- wie, jak powinien się zachować w razie wystąpienia u chorego zawału, potrafi zareagować - w przypadku wystąpienia u chorego objawów udaru - ma utrwaloną technikę zabezpieczania poszkodowanego przed wychłodzeniem, - omawia przedszpitalną skalę udaru Cincinnati
3.12 Częste wypadki – atak epilepsji, wypadek drogowy, omdlenie	- wymienia zasady zachowania w miejscu wypadku drogowego - identyfikuje objawy epilepsji - rozpoznaje objawy omdlenia - wymienia czynności niewskazane w przypadku ataku epilepsji - wie, jak należy się zachować w przypadku zauważenia osoby, u której wystąpił atak epilepsji - rozumie, na czym polega specyfika wypadku drogowego w związku z bezpieczeństwem ratownika	- potrafi umiejętnie wydobyć poszkodowanego z pojazdu - demonstruje trzy sposoby postępowania w sytuacji omdlenia - opisuje, na czym polega triage - charakteryzuje, w jakich przypadkach stosujemy chwyt Rauteka - wyjaśnia, czego – wbrew obiegowym opiniom – nie należy robić, zabezpieczając chorego w trakcie ataku epilepsji
4. Kształtowanie postaw obronnych		
4.1 Przygotowanie do	wie, jak należy zachowywać się na strzelnicy na podstawie wzorcowego	potrafi omówić rodzaje przyrządów celowniczych i sposoby ich zgrywania

szkolenia strzeleckiego	regulaminu strzelnic (Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 15 marca 2000 r. w sprawie wzorcowego regulaminu strzelnic) • wyjaśnia, co jest bronią w rozumieniu ustawy o broni i amunicji • tłumaczy, w jaki sposób należy transportować broń na strzelnicę i do magazynu • wymienia i wskazuje podstawowe elementy broni długiej i krótkiej • omawia znaczenie zasady: <i>Traktuj każdą broń, jakby była załadowana</i>	• potrafi przyjąć prawidłowe postawy strzeleckie • umie wykorzystać przedmioty z otoczenia do zaimprovizowania podpórek przy strzelaniu w pozycji leżącej • wyjaśnia, co wyraźnie powinien widzieć strzelec • tłumaczy, na czym polega procedura „pakowania rany”
4.2 Wprowadzenie do terenoznawstwa	• potrafi ustalić kierunki świata za pomocą: słońca, Gwiazdy Polarnej, słońca i zegarka, elementów terenu • potrafi posługiwać się planem miasta i mapą • wymienia i omawia podstawowe znaki topograficzne	• wie, jak przeprowadzić orientowanie mapy z wykorzystaniem busoli • umie wyznaczyć kierunki świata przy użyciu kompasu, busoli, GPS • wyjaśnia, jak można odnaleźć w terenie przedmiot zaznaczony na mapie
4.3 Cyberbezpieczeństwo w wymiarze wojskowym	• potrafi wyjaśnić, co oznacza termin cyberbezpieczeństwo w wymiarze cywilnym i wojskowym • tłumaczy, jakie znaczenie ma cyberbezpieczeństwo w systemie bezpieczeństwa państwa • podaje znane sobie przykłady ataków na cyberbezpieczeństwo	• wymienia zagrożenia związane z rozwojem rzeczywistości wirtualnej we współczesnym świecie • na podstawie własnych doświadczeń przedstawia propozycje zwiększenia bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni • uzasadnia konieczność wdrażania programu CYBER.MIL.PL

DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH Z ZAJĘĆ EDUKACJA DLA BEZPIECZEŃSTWA DO INDYWIDUALNYCH POTRZEB ROZWOJOWYCH I EDUKACYJNYCH UCZNIÓW

W przedmiocie edukacja dla bezpieczeństwa podczas dokonywania oceny należy zwracać uwagę na (biorąc pod uwagę indywidualne uzdolnienia, jego operatywność, sprawność intelektualną ucznia oraz jego praktyczne działanie):

- wysiłek wkładany przez ucznia w wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki tego przedmiotu;
- celowość, dokładność i staranność wykonywanego zadania;
- przestrzeganie zasad dobrej organizacji pracy;
- właściwe wykorzystanie materiałów, narzędzi,
- rozumienie zjawisk z dziedziny bezpieczeństwa;
- umiejętność wyciągania wniosków;
- czytanie ze zrozumieniem wszelkiego schematów postępowania;
- umiejętność pracy w grupie;
- obowiązkowość i systematyczność;
- istotne są też przestrzeganie zasad bezpieczeństwa;
- ocena powinna również odzwierciedlać indywidualne podejście ucznia do lekcji, jego motywację i zaangażowanie w pracę.

Zgodnie z przepisami oświatowymi wymagania wobec ucznia nie mają być obniżane, ale dostosowane do jego możliwości. Specyficzne trudności w uczeniu się odnoszą się do uczniów w normie intelektualnej, którzy mają trudności w przyswajaniu treści nauczania wynikające ze specyfiki ich funkcjonowania percepcyjno-motorycznego i poznawczego. Wymagania dla uczniów z dysfunkcjami ustala się indywidualnie w zależności od dysfunkcji ucznia oraz wskazówek i zaleceń przekazanych przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną .